

POLITICKÁ SPRÁVA ZÁPADNÍHO FRONTU
ODDĚLENÍ SPECIÁLNÍ PROPAGANDY

č.j. 00 22 177-27

Dne 2. července 1964

Věc: Návrh rozkazu velitele ZF
o chování vojáků vůči oby-
vatelstvu na osvobozeném
území a zásadách zacházení
se zajatci.

29. 6. - 7. 7. 1964

Tajnost zrušena

Přísně tajné

Výtisk č.: 3

8 x 98

VELITELSTVO PROTRICKÝ
ARCHIV
Kopie materiálů
číslo:

ROZKAZ VELITELE ZÁPADNÍHO FRONTU...

Každý československý voják si musí být vědom toho, že je vojá-
kem socialistické armády, která vede spravedlivou válku na obranu
své socialistické vlasti. Naším cílem není podmanit si jiné národy,
rozsevat strach a hrůzu mezi obyvatelstvem, nýbrž zničit imperiali-
smus a přinést skutečné osvobození národů, které imperialismus za-
vlekl do této beznadějně války proti nám.

Všem příslušníkům Československé lidové armády bojujícím na
území nepřitele nařizují:

1. Zachovávat základní principy socialistického humanismu,
jakož i mezinárodně platné konvence zakotvené v Ženevské úmluvě;
dodržovat lidské zacházení s těmi, kteří se přímo nezúčastní bojo-
vých akcí, s těmi, kdo složí zbraně, nebo jsou vyřazeni z boje ne-
mocí, nebo zraněním; dbát požadavků lidské důstojnosti.

2. Zachovávat mimořádnou bdělost a ostražitost, přísně zakročit
proti všem těm vojákům, kteří ji porušují. Mařit činnost revanšistic-
kých živlů, jejich pokusy o ničení vojensky důležitých objektů, je-
jich pokusy o ničení vojensky důležitých objektů a o provádění špi-
onážní činnosti. Nepřijímat nic od obyvatelstva, zvláště pokud jde
o potraviny, nápoje a pod. Zadržet, odzbrojit a předat nejbližšímu
veliteli každého, kdo je přistižen při nepřátelské akci. Okamžitě
a radikálně zakročit proti živlům, které jsou přistiženy při prová-
dění nepřátelské činnosti a nepřestávají klást odpor.

3. S občany, kteří se přímo nezúčastní nepřátelských akcí, jed-
nat v duchu základních zásad lidské morálky, bez ohledu na jejich
státní příslušnost, politické přesvědčení a majetek. Velitelé učiní
opatření k zamezení nesprávných citových a jiných reakcí u svých
podřízených a co nejpřísněji zakročí vůči těm příslušníkům, kteří
ponižují osobní důstojnost obyvatel, svévolně rozkrádají nebo ničí
jejich majetek, nebo ohrožují zdraví a život obyvatelstva.

4. Každý voják, který bere do zajetí příslušníky nepřátelské armády, si musí být vědom, že v nich je pěstován strach ze zajetí a z toho, jak s nimi bude zacházeno. Každý příslušník Československé lidové armády svým humánním jednáním vůči zajatcům rozbíjí oficiální nepřátelskou propagandu. Současně si však musí být každý voják vědom, že strach ze zajetí může vést zajaté vojáky k zoufalým a neefektivním pokusům o útek. Zvláštní ostražitost nutno tedy zachovávat vůči těm zajatcům, kteří byli zadrženi proti své vůli.

5. Příslušníci nepřátelských ozbrojených sil, kteří přecházejí do zajetí se vřadě případů prokazují vydanou propustkou - vzor v příloze - . Propustka platí pro jednotlivce i pro celé skupiny. Voják, který bere tyto nepřátelské příslušníky do zajetí, nesmí tuto propustku odebrat. Odzbrojí je a předá nejbližšímu veliteli.

6. S příslušníky nepřátelských ozbrojených sil, kteří složí zbraně, nebo byli zajati v důsledku svého vyřazení z boje nemocí, zraněním a pod. zacházet v duchu Ženevské konvence o zacházení s válečnými zajatci z 12. srpna 1949, t.j. :

„Každý voják, který zadrží a zajme nepřátelské příslušníky, musí s nimi nakládat lidsky, chránit je před urážkami a násilnými činy, a předat je co nejrychleji vyššímu orgánu. Přitom jim odebrat zbraně a případně zajetí válečné dokumenty. Ostatní prostředky osobní ochrany - jako plynovou masku, přilbu a pod. - předměty sloužící k ošacení a výživě, jakož i osobní věci musí ponechat v jejich držení. Velitelské orgány zjistí jejich totožnost, zabezpečí případné lékařské ošetření a spolu se stručným popisem okolností jejich zadržení zabezpečí co možná v nejkratší lhůtě jejich odsun na určená místa.

7. Za válečné zajatce nutno považovat ve smyslu mezinárodních konvencí i zneškodněné příslušníky těch dobrovolnických jednotek odporu, které jsou organizované, otevřeně nosí zbraně a legálně proti nám bojují, jakož i zadržené občany, kteří se při našem pronikání do hloubky nepřátelského území z vlastního popudu chopili zbraně a otevřeně proti nám bojují. Na teroristické a jiné ilegální bojůvky či na nepřátelské obyvatelstvo, které přes výzvy našich orgánů tajně přechovává a nosí zbraně, bojuje proti nám nelegálními prostředky, zákeřně napadá a vraždí naše příslušníky, se výhody postavení válečného zajatce nevztahují.